

NINCS MEGOLDÁS?

Több mint nyolcvan esztendővel ezelőtt tért át Nagybrítánia és az egész brit világbirodalom a szabadkereskedeleme...

A jelenlegi londoni birodalmi gazdasági konferencia alkalmából ismételtén bebizonyosodott, hogy a szabadkereskedelemtől még abban az esetben sem mernek eltérni Angliában...

Míg ugyanis az angol liberális párt határozottan ellene van a kereskedelem bármilyen megkötésének, a konzervatívok nem merik kimondani a közszükségleti cikkek és élelmiszerek megdrágulásáért előidézhető védelmi intézkedéseket...

Bennett indítványát tehát nem merete elfogadni a szocialista kormány, miután nem vállalhatta a felelősséget az amugy is nagy részét kereset nélküli angol munkásság megélhetési gondjainak súlyosbításáért.

Hírek, mesék, találgatások, álmok és ábrándok ellenére tehát ismét bebizonyosodott a magyar közmondás igazsága: "Segíts magadon — az Isten is megsegít!"

A londoni birodalmi gazdasági konferenciának tehát volt ránkézve is jelentősége. Nemcsak azt mondták ki, hogy nem tudnak segíteni a kanadai magyar farmerek helyzetén...

LÉGHAJÓ VAGY REPÜLŐGÉP?

MELYIK LESZ A JÖVŐ KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZE? — AZ R-101 KATASTRÓFÁJA ELLENÉRE MEGÉPÍTIK A VILÁG LEGNAGYOBB LÉGHAJÓJÁT

Most, hogy az R-100 angol kormányozható léghajót ért szerencsétlenség nem éppen foglenniteni a közeljövő léghajózási tervein és a Do-X nevű hatalmas német repülőgépet megvalósítani álló tengeri légi közlekedés eszköz fogja végeredményben uralni a főföldi közlekedést?

Mikor a nyár elején az R-100 kanadai utjáról szerencsésen visszatért a szigetországba, az angol légügyi minisztérium hivatalosan is publikálta fantasztikusnak tetsző terveit.

Most, hogy az R-101 Indiában készült, Egyiptomban, mintegy 15 kilométernyire Kairótól, az ismialli repülőtéren egy 200 láb magas kikötőárbcot állítottak fel az R-101 részére.

Az R-101 borzalmas katasztrófája azonban most ezt a fantasztikusnak tetsző, de immár megvalósulás előtt álló tervet kettévágta. Mert hisz az angol légi kormány költségvetésében nem kímélve dolgoztak azon, hogy London és Newyork között a rendszeres léghajójáratot minél előbb megindíthassa.

Az R-101 indiai utjának eseményeit is rendkívül fontosnak tartották a légiforgalom világszerte. Mert nemcsak az R-101 katasztrófája lett volna az előbirt, hanem az R-101 repülése is.

hanem hogy egy léghajó miként tud a tropikus éghajlat légiáramlataival is megbirkózni!

Samos, most majd hosszú időnek kell elmúlnia, míg az indiai utra egy léghajó vállalkozás megvalósul. Az R-101 összege, és megsemmisülve hever egy francia völgykatlanban, testvérpárját, az R-100 jelzésű angol léghajót pedig bizonyára nem engedik el e tragikus emlékekkel járó indiai utra.

Valószínű tehát, hogy az angolok most rövidesen belekezdnek a "Mystery Ship" vagyis az R-102 építésébe, melyet ugyan még nem szavazott meg az angol parlament, de terv már készen van.

Most, hogy az R-101 Indiában készült, Egyiptomban, mintegy 15 kilométernyire Kairótól, az ismialli repülőtéren egy 200 láb magas kikötőárbcot állítottak fel az R-101 részére.

Mindenestre az R-101 borzalmas katasztrófája a léghajóipókat asztalára is sok megfontolásra váró problémát vet, hiszen az angolok az R-100 teljesítőképességénél is magasabbra becsülték. Sőt az R-101 volt az egyetlen úszórepülő léghajó, melynek utasoldójában szabad volt a dohányzás.

Az R-100 mikor a nyáron kanadai utjáról visszatért Londonba, Montrealtól Londonig 57 óra alatt, vagyis 45 mérföldnyi sebességgel tette meg a nagy utat.

is meg lett volna oldható, éppen ezért a légi közlekedés gyors fejlődésében bizót megvárni a rendkívül nagy csalódás érné, ha az R-101 borzalmas katasztrófája valóban kettévágta volna az angol kormányt...

Töry Ferenc

Masaryk „magyarul” beszélt a pozsonyi fizetett küldöttségekkel

A római Tribuna és az Impero d'Italia "Cseh-Szlovák manőverek Masaryk nyilatkozatának enyhítésére" című cikkben megállítják, hogy, úgy látszik, a cseh pártok nem adnak hitelt a prágai kormány Masaryk ismeretes nyilatkozatával kapcsolatos cáfolatának, amely minden esetben bekövetkezett, amikor Masaryk a külföldi sajtóban...

A római lapok közlik azt az értesüléseket, hogy a cseh kormány Masaryk elnököt Pozsonyba utaztatja, hogy teljesen ellenes szociális, Megsemmisítési a közoktatásügyi miniszterium rendeletét, kimondja, hogy a miniszteriumnak nem volt jogában Zaharescu könyvét kinyitani az elemiskolákban...

MAGYARGYALÁZÓ TAN-KÖNYVEK ERDÉLYBEN

Hónapokkal ezelőtt rámutattunk már arra, hogy az Erdélyben is engedélyezett elemi iskolások könyvek felhárborító fejezetek tartalmazzanak a magyarok-ról. A rumán elemi iskolai tanulóknak részére készült iskolások könyvekben a magyarokról, mint vérszívó dögevő, görbe lábú, majomszerű szőrnyekről emlíkeznek meg az iskolások könyve szerkesztői.

Az erdélyi magyar lapok cikk alapján a közoktatásügyi miniszter a magyarellenes igazgatással a magyarok közlő csupán Petre Zaharescu professzor földrajzoknyvét tiltotta ki az elemi iskolákból. Zaharescu professzor azonban nem nyugodott bele a miniszter határozatába, a betiltó végzést megfellebbezte és ezt a felebbezést tárgyalta most a bukaresti tábla.

A határozat — melyet a bukaresti tábla hozott — egyenesen szenzációs. Megsemmisítési a közoktatásügyi miniszterium rendeletét, kimondja, hogy a miniszteriumnak nem volt jogában Zaharescu könyvét kinyitani az elemiskolákban, mivel a professzor annak idején ugyancsak a miniszteriumtól kapott engedélyt könyve forgalomba hozatalára. Egyben a betiltásért 150,000 lei kártérítést ítélt meg a professzornak.

A bibarcfalvi legendás császárkörtéfa

IRTA: MORICZ PAL

Vannak fák, vannak források melyek híre-neve túlnó a falu határára. Megható, de nem csodálatos, hogy a Rákócziak zboró száz hársfája beillatosította az egész Nagymagyarországot...

Ha kérdezték, milyen fa volt ez? ... A fa és az ember, a körtéfa és gazdája, bibarcfalvi Szabó Áron, méltók voltak egymáshoz. Hatalmas, erős, szép istenteremtése volt mind a kettő.

őregbibi Szabó Áron, mint fia — Áron bá' — is szintén székelyszár és obstitos strázsamester volt. — Módvában, Bukovinában még a híres Karacsay generális a muszka cár komájának zászlója alatt, a török ellen is odaharcolt az én apám! Hatalmas szép körtéfaja alatt kópádon ül dögléve, el-el meséltett az ifjabb öreg bibarcfalvi Szabó Áron strázsamester. Maga a francia nagy császára ellen, Napoleon ellen hadakozott éppen eleget. — Nézzétek! — mondtotta az unokáknak. — Természet anyánk is szerelmes ebbe a mű fánkba!

A székelyföld tündére valójában csodákat művelt ezzel a fával. A virágfalkasztó tavasz minden évben reszketeg, mézes ajku bimbókat csókolt a levelek tövébe. A bibarcfalvi méhek megittasultak az elefántcsontfehér kelyhek tapadó, édes illatharvatától. Majd nyaradottak a nyulán körték a fanyersengő is. A gyümölcsösből nyár tíze nemes zamatokhoz. Hatalmas, erős, szép istenteremtése volt mind a kettő.

— A halálos beteg szája is megédesedik tőle!

— Talán bizony meg is gyógyul! — Minden szepet, minden jót így össze-vissza beszélnek a kóstolóért jövő derék székelyek. — Nagypapát, az apót arról sokáig emlegetik és áldják majd az ifjabb, más időkből nemzetségek!

A bibarcfalvi vén nótárius megjegyezte:

— Száz és száz esztendőket megérem az ilyen fák. — Bibarcfalvi Szabó Áron rábólintott. A marcona székely pipafüst felhőjében látta megéledeni az unokák számlálhatatlan, szapora seregét, akik majd idővel támadnak a farragott székely nyoszolyákból és — osztozkodva az édes gyümölcsön — áldani fogják a gyümölcsfát ültetőt, fentartó dráka őseit. Am más sorsa fordult a bibarcfalvi Szabó Áron híres körtéfajának. A szabadságharcban még lóra ült öreg bibarcfalvi Szabó Áron. Bem apó mellett is vitézkedett. A végét tudja mindenki a két szár hadat és az orvgyilkos mostohatestvérek ellen vittvotta. Hamvas lehelével arany-pirosra festetteget minden égyrés körtét. Szabó Áronnak csupán kosarakba kellett szednie az egész Bibarcfalvát bellatálán az oltógalvát hozta: messziről, talán az operációk tengereitől is messze földi, kis kóstolóért...

— A betegemek viszem — mondották anyóikák, apókák. — Csuda körte ez!

testvért nem ismerő idegenek szállották meg, lepték el mérgek vadárászokként az egész nagy, bánatos Székelyföldet. Mindenhol szuronnal, rablánc dal lesekdedt az osztrák zsandár, sárgafekete sok cserepár, szőröskezű cseh és egybemás bejánter. A lakodalmi tánc, a kalácsa, fonóka, magyar nóta, magyar mese, a történelmi-mondás, az imádság mind tilos volt. A papot kihajították a templomból, tanított az iskolából, a nótáriust a községvezetőből a dulbát, a királybíró ősi székeléből. Az anyát gyermeke bölcsője mellől tömlőbe hurcolták, ha netalán hazafias volt az altatódalm, amit önzetted pillanatban csecsemőjének dudolt. A türelmetlen adókkal, az igazságtalan bírságolással vagonból kiforgatták. A székelyfűket messze, idegen földekre elvitték a császári katonájának. Rongyosodott, pusztult, gyötört mindenki, aki csak magyar nak vallotta magát. A büszke székelyek felett az idegen lett az ur. Az áldott, gyönyörű, Gsi székelyföldön egyedül az idegen nek volt hatalmas és becsületle. Ha titokban, rejtkehen öszsejöttek a székely hazafiak, fájdalmas, bánatos, szent gyász énekül énekelgették:

Megvirrad még valaha, Nem lesz mindig éjszaka.

Az éjszakanál feketébb, sötétebb, borzadalmasabb vigasztalan idők voltak ezek — valójára... Az elszántak, a keseredettük, a meghasonlottak és az ál-

modozók végül, mind többen és többen, összeszűntek. Az egész Székelyföldet behálózó, ugynevezett "összeszekűvés" támadt. A besugók, a fogdmegek, tömlöcstartók, vérbírók, hóherók unokát próbék-hadal — a "szalákat" mind szélebben, szélebben bogozgatvány — irtózatoss vámpírként, tigris kegyetlenséggel rávetették magukat a fojtott láztól égő székelynépre.

Marosvásárhelyen kiváló székely hazafiakat felakasztottak. Sok, sok jó erdélyi magyart, kitűnő, nemes székelyt az osztrák császár messze, idegenföldi halálbörtöneibe csuktak. Az önzetlen, bátor hazafiaknak ezt a gyakori sorsát bibarcfalvi Szabó Áron sem keverte ki. Az akasztófát neki "kegyelemből" elengedték, de hosszú hat esztendeig vassal, láncsal az osztrák sáncfogságban kellett szenvednie. Se a lelkét, sem a testét nem tudták összetörni. Midőn végül ismét csak kegyelemből elbocsátották, pecsétes lárcsal hazaszuppolták: még keményebb, engesztelhetetlenebb magyar volt. A lengő, fehérszakállas öreg hazafi, hősi csaták egykori rettenthetlen húsárja, tévégi alkonyatara érkezett vissza Bibarcfalvára. Midőn a községvezető a kísértő zsandároktól elvált, első utja a kertvégyi patakhoz vezetett. Az ébredő tavasz még nem szakította át a befagyott patak vékony jégkérgét. Bibarcfalvi Szabó Áron kődarabokkal segített lyukat törni a patak jegén. A fűzfára akasztotta ruháját, s

egy télen odaelőbb szokta volna, mint a gyermekkorától nyáron, a patak jeges vizébe merítette kérges, öreg testét. Teste, lelke tüzet lehelte. Ekkor indult csak az ősi házhoz. Bezörgette az ablakot.

— Jaj, Istenem! — Odabent felsikoltottak.

— Anyjukom ne féljete! — Némileg megenyhült Szabó Áron hangja. — En jöttem meg! — Atyus... Apó... Szent Isten! — Örömsikolytól, édes összevissza hangoktól zajdult meg a szoba. — Gyövínk!... Gyövínk!

— Hozzatok mindjárt a nagy fejszét! Régi, huszáros parancsként hangzott a különös, kemény szózat. Azért, bár meglepődve, hozták a nagy fejszét. Meglepődött, sirva is fakadt a hálnépe. A holdvilág véres fényt öntött az udvarra. Bibarcfalvi Szabó Áron ledobta keshedt bekecsét. Felgyürközött. Keményen, kérelmetlenül fölemelte a nagy fejszét. Addig karjukba sem borult kedveseinek, a ház küszöbén sem tette át lábát, amíg irtózatoss kifáradtan — baltával — ki nem vágta, földre nem döntötte világhíres büszkeségét, az annyi sok drága, nemes gyümölcsöt termő császárkörtéfat. — Óh, nem bolondultam én meg! — A hatalmas székely néműlten összebujt, siránkozó családjára nézett.

— Ó, miért tetted hát ezt, Áronom?! Felesége, a sok bánattól herkvaszott asszony, mégis halkan,

szellden, merész volt megkérdezn. Bibarcfalvi Szabó Áron az égneq egyenesedett, majd a földrezuhanat fa mellé dobta lángotszóró nagy fejszét. S mintha csak ítéletet hirdertet volna, megbocsátást nem ösmelő, kegyelmet nem kérő zordon-sággal ekkor mondtotta:

— Kivágtam ezt a császárkörtéfat. Mert a tömlőben úgy jóltartottak a császár kenyerével, hogy örökre megkeserítette a szájam ízét és attól tartottam, hogy még ennek a császárkörtéfanak áldott gyümölcse is sorvasztó méregg válnék a fogam alatt!

... A drága fa, mint irtózatoss nagy holttest sőtétlett a fagyos földön. A piroskepű holdvilág féttén a felhők mögé bujt. En még máig égneq szegett fejfel látom az öreg székelyhuszár Bibarcfalvi Szabó Áront. A székely nép lelke ez, ez maga is ilyen! ... Az életét omdadja, legdrágább kincsét feláldozza az eszményelért, azért volt és marad örökéletű, minden halálnál erősebb ez a dicsőséges, nemes ősi nép.

MINDEN KANADAI MAGYAR TUDJA, HOGY A KANADAI HIREKET LEGELŐSZÖR A KANADAI MAGYAR ÚJSÁG KÖZLI AZ ÖSSZES MAGYAR LAPOK KÖZÜL — BEKÜLDTE MAR ELŐFIZETÉSÉT?